

Alte Drucke

**ELEMENTORVM || RHETORI=||CES LIBRI DVO: || RECENS
RECOGNITI || AB AVTHORE || Philippo Melanthe. || His
adiectæ sunt Epistolæ contrariæ, PICI & ...**

Melanchthon, Philipp

Witebergæ, 1593

VD16 ZV 30869

PHILIPPVS MELANCHTHON STVDIOSIS ADOlescentibus, Alberto & Ioanni
Reiffenstein, Guihelmi filijs, S. D.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150024

2
PHILIPPVS MELAN-

THON STUDIOSIS ADO-
lescentibus, Alberto & Ioanni Reif-
enstein, Guilhelmi filijs,
S. D.

VM ante biennium Dia-
lecticen ediderim, eamque
viro optimo patri vestro de-
dicauerim, vt vobis & com-
militonibus vestris, si ita videretur, dis-
cendum proponeret: Cumq; intellexe-
rim, vos iam in eius artis studio feliciter
versari, duxi vobis & Rhetoricen mit-
tendam esse, vt cognatas artes coniun-
geretis, quæ ita copulatæ sunt, & inter se
deuinctæ, vt rectius simul ambæ perci-
piantur, quam seorsim alterutra. Quo
consilio autem initio Dialecticen scripse-
rim, istic præfatus sum. Non enim edidi,
vt locupletiores autores excuterẽ studi-
osis è manib9. Spero enim illa nostra ele-
menta his, qui ad Aristoteli accessuri sũt,

A 2

adiu-

adiumento, & vt Græci dicunt ~~sed~~ ^{sed} futura esse. Sed tūc in scholis necessaria præcepta & ad iudicandum vtilia iacebant obruta stultissimis rixis, nihil ad rem pertinentibus. Ad hæc de vſu artis in bonis autoribus legendis, aut grauibꝯ cōtrouersis iudicandis, nemo quicquam monebat. Denique prorsus adulterina Dialectica pro natiua tradebatur. Itaque rogatus à quibusdam, ex illis immēsis voluminibus elegi necessaria præcepta, quorum vis atque vſus antea conspici non poterat, cum laterent in turba aliarum inutilium præceptionum.

Addidi & exempla, sumpta ex optimis autoribus, in quibus artis vſus cerni posset. Hæc elementa eo tempore multi probabant hoc nomine, quòd diligenter de vſu artis admonebant. Quare cum sperarem ea adolescentibus profutura esse, non valde repugnaui his, qui me ad editionē hortabantur. Nihil autē minùs volui, quàm ab his bonis scriptoribus artis abducere iuuentutē. Aristoteles profecto intelligi non potest, nisi ad
cum

cum summā artis, et aliquid iudicij præparati afferamus. Quare hæc elementa non deterrent ab Aristotele, sed inuitant studiosos ad eius lectionem. Extant & Rodolphi Agricolæ libri, quos diligentissimè legendos esse censeo. Nuper editi sunt libri Iohannis Cæsari, qui totam artem continent, & ad captum primæ ætatis scripti sunt. Quare optarim eos proponi adolescentibus in omnibus scholis, pro iusta Methodo. Certè his, qui meos libellos legunt, consulo, vt adiungant. Cæsarium & Rodolphum, quod qui fecerit mihi quidem absoluisse artem videbitur, ac perfectus artifex erit, si vel scribendo, vel disputando vsum artis sibi fecerit. Hæc iterum hoc loco præfari volui non solum vt rationem mei consilij, cum hoc totum doctrinæ genus mutasse videri queam, exponerem, sed etiam, vt admonerem studiosos quomodo absolueri hoc studium debebant. Quod autem edidi Rhetoricos libellos, longè alia causæ fuerunt. Non enim possum huius artis scriptores accusare,

quemadmodum viruperaui vulgus Dialecticorum. Nulli enim extant auctores, nisi optimi, Cicero & Quintilianus, qui quidem in hoc genere adeò excellunt, vt longè Græcos omnes, quorum vidimus scripta, vicerint. Et Cicero varia opera reliquit, quorum quædam ad puerilem captū scripta proponi adolescentibus possunt, vt præparent eos ad alios libros, qui grauiora præcepta continet: quare non est cur desiderentur scripta recentium. Verùm nos initio edidimus Rhetorice, vt cognationem eius cum Dialectica ostenderemus. Neq; enim intelligi Dialectica, nisi ad Rhetoricen collata potest. Et hos meos libros spero profuturos his, qui postea legent Ciceronem & Quintilianum. Quædam enim illorum præcepta explicamus, & exempla addimus, sumta ex præsentibus negocijs, ex quibus faciliùs intelliguntur præcepta, quàm ex illorum exemplis, quæ sunt ab vltimo nostro remota. Hæc consilij nostri ratio initio fuit.

Quamquam autem ipsa præcepta
Rhetorice

rices leuia & perquàm puerilia videntur: tamen hoc sibi persuadeant adolescentes, & ad iudicandum, & ad maximas causas explicandas, prorsus ea necessaria esse. Quare etiam adhortandi sunt, ne his nostris libellis immorentur, sed cognitis his elementis, Ciceronem & Quintilianum legant, nec degustent obiter, sed diu multumq; legant autores illos, non solum ad eloquentiam, sed etiam ad sapientiam profuturos, & discant ex eis eloquentiam metiri magnitudine sua. Videmus enim vulgò quosdam sciolos esse, qui somniant se in arce eloquentiæ sedere, postquam didicerunt epistolium scribere octo aut decem versuum, in quo duo aut tria insunt hemistichia, aut prouerbia, quasi emblemata. Hæc opinio iuuenibus eximenda est, & ostendendum, quibus in rebus eloquentia dominetur, quod videlicet necessaria sit ad maximas & difficilimas causas omnes, in hac tota ciuili consuetudine vitæ explicandas, ad retinendas religiones, ad interpretandas ac defendendas

leges, ad exercenda iudicia, ad consili-
um dandum Reipublicæ in maximis pe-
riculis. Diligenter & hoc monendi sunt
studiosi, rem vnā esse omniū humano-
rum operum longè difficilimā, benè di-
cere. Etenim qui magnitudinē eloquen-
tiæ, & rei difficultatē considerabit, intel-
liget expetenti hanc laudem, acerrimum
studium omnium maximarum artium
adhibendum esse, & statuet ad magna-
rum & difficilium causarum tractationē
in Ecclesia, & in Republica, non tantum
hos Rhetoricos libellos, sed perfectam
doctrinam, & magnam facultatem, lon-
gam exercitationem domesticam, & a-
cerrimum iudicium afferendū esse. Has
opiniones prodest inferere animis iuue-
num : efficiunt enim, vt honorificen-
tius de maximis artibus sentiant, quod
multum referre existimo, & acuunt dis-
cendi curam & diu detinent eos in stu-
dijs, ne ante tempus, & imparati acce-
dant ad Rempubicam. Porro hæc & si-
milia sæpissimè monet ipse Cicerō in
Oratorijs libris. Quamobrem & paulo
ante

NUNCUPATORIA.

ante diximus, eos nō solum ad eloquentiam, sed etiam ad sapientiam profuturos esse. Itaque hoc præcipuè efficere cupimus his nostris libellis, ut præparemus adolefcentes ad illorum optimorum librorum lectionem. Vobis autem dedicare constitui, quoniam Dialecticē antea vobis misi, ut hoc ipso exemplo admonerem studiosos, has artes coniungendas esse, nec alteram sine altera perfectè cognosci posse. Ac prius illud munus imperfectum videri poterat, nisi Rhetorica accessisset. Cū autem me semel vobis obligassem promissa Dialectica, verebar, ut vobis satisfactum esset, nisi munus integrum haberetis. Precor autem, ut Christus studia vestra gubernet & fortunet. Bene valete.

